

KLAGANDE

[REDACTED]
Ombud: Juristen [REDACTED]
Unionen Förbunds kontor
Olof Palmes Gata 17
105 32 Stockholm

MOTPART

Unionens arbetslöshetskassa
Box 701
107 68 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Faluns dom den 12 november 2014 i mål nr 5513-13,
se bilaga A

SAKEN

Frånkännande av rätt till ersättning enligt lagen (1997:238) om
arbetslöshetsersättning

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten ändrar förvaltningsrättens dom och beslutar att [REDACTED] ska
frånkännas rätt till arbetslöshetsersättning med 56 dagar under perioden den
14 november 2012 – den 31 januari 2013.

YRKANDEN M.M.

████████ yrkar i första hand att kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och förklarar att han inte ska fränkännas rätt till arbetslöshetsersättning och i andra hand fränkännas rätt till ersättning i färre antal dagar än vad som bestämts av underinstanserna. █████████ anför bl.a. följande. Han har inte agerat på ett sådant sätt att han ska fränkännas rätt till arbetslöshetsersättning. Den felaktiga uppgiften han lämnade saknade praktisk betydelse för bedömningen av hans rätt till ersättning, eftersom han tidigare lämnat korrekta fullständiga uppgifter om sin pension till arbetslöshetskassan. Det följer av praxis att den som en gång tillerkänts allmän ålderspension och som senare upphör att göra pensionsuttag även fortsättningsvis ska få en reducerad dagpenning eftersom samordningen är livsvarig (jämför rättsfallet HFD 2011 ref. 32). Arbetslöshetskassan hade således tillräcklig information för att fatta ett korrekt beslut. Oavsett vad han angav på blanketten i denna fråga borde arbetslöshetskassan ha utrett om en samordning skulle ske. Att ersättning utgått framstår huvudsakligen som en följd av brister i arbetslöshetskassans handläggning. Under dessa förutsättningar kan det ifrågasättas om hans uppgifter på blanketten hade en sådan betydelse för hans rätt till arbetslöshetsersättning att han kan bli aktuell för fränkännande.

Om uppgiften i sig skulle anses ha sådan betydelse för rätt till arbetslöshetsersättning att fränkännande kan komma på fråga ska bedömning ske om uppgiften lämnats medvetet eller av grov vårdslöshet. Han bestrider att han medvetet lämnat oriktig uppgift. Han har inte heller varit oaktsam eller slarvig utan hans misstag är ursäktligt. Frågeställningen på blanketten är varken entydig eller klar. Kanske tänkte han, när han kryssade nej på frågan, att han inte hade fått någon ny pension sedan han senast fick arbetslöshetsersättning.

Unionens arbetslöshetskassa bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Det kan inte vara rimligt att kassan ska gå igenom äldre ärenden och ersättningsperioder som ligger långt tillbaka i tiden, för att hitta eventuella uppgifter som kan ha betydelse för den nuvarande ersättningsrätten. Det skulle inte heller vara tillförlitligt eftersom vissa uppgifter kan ha rensats ut på grund av lagstadgad skyldighet att vårda arkiv och rensa personuppgifter. [REDACTED] fick i februari 2010 ett beslut från kassan om att hans ersättning skulle samordnas med bans pension och att hans dagpenning därmed skulle minskas. Han har i april 2010 i en anmälan om arbetslöshet svarat ja på frågan om pension. Han har således vid denna tidpunkt förstått hur blanketten ska fyllas i. Mot bakgrund av detta måste [REDACTED] i juli 2012 då han gjorde en ny anmälan åtminstone haft en misstanke om följderna av att lämna den oriktiga uppgiften om att han inte tillerkänts pension. [REDACTED] har därför medvetet eller i vart fall av grov vårdslöshet lämnat den oriktiga uppgiften. Ett fränkännande ska gälla under minst 130 ersättningsdagar. Eftersom [REDACTED] agerande skulle ha lett till en uteslutning om han fortfarande hade varit medlem, har kassan beslutat att fränkännandet ska gälla i 190 dagar. Omständigheterna i målet ger inte skäl att besluta om färre än 190 ersättningsdagar.

Kammarrätten har inhämtat ett yttrande från Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, IAF.

IAF uppger i yttrande den 1 oktober 2015 bland annat följande. Den åtgärd som arbetslöshetskassan har kunnat besluta, är fränkännande från rätt till ersättning eftersom [REDACTED] inte längre var medlem i kassan. För en sökande som är medlem i arbetslöshetskassan ska ett fränkännande ske först sedan kassan beslutat att inte utesluta medlemmen. För att inte utesluta en medlem krävs särskilda skäl. Av ordalydelsen i aktuell bestämmelse (66 § lagen om arbetslöshetsersättning) följer däremot inte att det skulle krävas

några särskilda skäl för att fränkänna en sökande – som inte längre är medlem i arbetslöshetskassan – rätt till ersättning.

I [REDACTED] fall finns ingen anledning att fränkänna honom rätt till ersättning under längre tid än till och med den sista januari 2013, då hans ersättningsrätt upphör definitivt. Antalet ersättningsdagar från och med den 14 november 2012 till och med den 31 januari 2013 uppgår till 56 ersättningsdagar.

SKÅLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Av 37 § första stycket 2. lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor, LAK, i dess lydelse före den 1 september 2013, följer att arbetslöshetskassans styrelse, om inte särskilda skäl talar mot det, ska utesluta en medlem som medvetet eller av grov vårdslöshet har lämnat oriktig eller vilseledande uppgift om något förhållande av betydelse för hans eller hennes rätt till medlemskap eller ersättning. I andra stycket samma paragraf anges att om det finns särskilda skäl ska styrelsen, i stället för att utesluta medlemmen, fränkänna honom eller henne rätten till ersättning enligt bestämmelser om detta i lagen (1997:238) om arbetslöshetsersättning, ALF.

Av 66 § ALF, i dess lydelse före den 1 september 2013, ALF, framgår att sökande som medvetet eller av grov vårdslöshet lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter om förhållanden av betydelse för bedömningen av deras rätt till ersättning ska fränkännas rätt till ersättning. När sökanden är medlem i en arbetslöshetskassa ska ett sådant fränkännande ske först sedan arbetslöshetskassan med stöd 37 § andra stycket LAK beslutat att inte utesluta den sökande som medlem. Fränkännandet ska gälla under minst 130 ersättningsdagar. Om det finns särskilda skäl får fränkännandet gälla under färre dagar.

Av utredningen i målet framgår att [REDACTED] i sin nyanmälan om arbetslöshet som lämnades in den 13 juli 2012 lämnade oriktiga uppgifter om sin pension. Han har enligt kammarrättens mening härigenom förfarit i vart fall grovt vårdslöst. Även om pensionen i och för sig ska samordnas med arbetslöshetsersättningen, vilket följer av rättsfallet, HFD 2011 ref. 32, är [REDACTED], trots det skyldig att informera arbetslöshetskassan om förhållande av betydelse för att beräkna hans dagpenning; detta särskilt som det var fråga om en ny ersättningsperiod och arbetslöshetskassan inte kan anses skyldig att ha kunskap om uppgifter som fanns i det tidigare ärendet.

Innan arbetslöshetskassan fattat beslut om åtgärd hade dock [REDACTED] redan utträtt ur kassan och han kunde därmed inte uteslutas. Hur dessa situationer ska hanteras är inte närmare reglerat i den lagstiftning som ska tillämpas. Frågan har dock uppmärksammats och nya regler införts från och med den 1 september 2013 enligt vilka fränkännande av ersättning även ska kunna beslutas om den som berörs av beslutet har utträtt ur kassan (jfr 46 § andra stycket ALF i lydelse efter den 1 september 2013 och prop. 2012/2013:12 s. 56–57 och 94–95).

I förevarande fall kan [REDACTED] inte uteslutas, men det är enligt kammarrättens mening rimligt att han istället fränkänns rätt till ersättning. Lydelsen av 66 § ALF i lydelsen före den 1 september 2013 som reglerar fränkännande av rätt till ersättning i förhållande till en sökande av arbetslöshetsersättning och inte i förhållande till en medlem i en arbetslöshetskassa hindrar inte heller detta enligt kammarrättens mening. Det saknas dock skäl för att fränkänna [REDACTED] rätt till ersättning under längre tid än fram till dess att hans ersättningsrätt definitivt har upphört. Förvaltningsrättens dom ska därför ändras på så sätt att [REDACTED] ska fränkännas rätt till arbetslöshetsersättning med 56 dagar under perioden den 14 november 2012 – den 31 januari 2013.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 4).

kammarrättsråd
ordförande

kammarrättsråd
referent

tf. kammarrättsassessor

föredragande

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN
Enhet 1

DOM
2014-11-12
Meddelad i
Falun

Bilaga A

Mål nr
5513-13

Sida 1 (4)

KLAGANDE

[REDACTED]

Ombud: förbundsjuristen [REDACTED]
Unionen Juridiska och försäkringssektionen
105 32 Stockholm

MOTPART

Unionens arbetslöshetskassa
Box 701
101 33 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Unionens arbetslöshetskassas beslut 2013-10-23, se bilaga A

SAKEN

Frånkännande av arbetslöshetsersättning

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Dok.Id 113382

Postadress
Box 45
S-791 21 Falun

Besöksadress
Kullen 4

Telefon
023-383 00 00
E-post: forvaltningsrattenifalun@dom.se

Telefax
023-383 00 80

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:00

YRKANDEN M.M.

██████████ överklagar Unionens arbetslöshetskassas beslut att fränkänna honom rätt till arbetslöshetsersättning under 190 dagar. Han yrkar i första hand att han inte fränkänns sådan rätt och i andra hand att antal dagar minskas.

██████████ anför i huvudsak följande. På ansökan om arbetslöshetsersättning kryssade han nej på frågan om han tillerkänts pension eller annan form av ersättning som grundar sig på tidigare arbete. Eftersom han fick ålderspension var den uppgiften felaktig. Det var dock ett rent misstag då ett kryss hamnade i fel ruta på blanketten. Mistaget skedde helt omedvetet och han har inte försökt att få ut ersättning som han inte har haft rätt till. Alla oriktiga uppgifter kan inte leda till sanktion. De stränga straffliknande administrativa sanktioner som finns ska tillämpas vid mera flagranta fall av missbruk av försäkringen. Han har tidigare (år 2010) upplyst kassan om sin pension, Med hänvisning till Högsta förvaltningsdomstolens refererade avgörande HFD 2011 ref. 32 borde kassan därför ha utrett en samordning mellan arbetslöshetsersättningen och pensionen. Även med beaktande av den felaktiga uppgift han lämnat hade kassan ett tillräckligt beslutsunderlag så att de hade kunnat fatta ett korrekt beslut. Det är tveksamt om den felaktiga uppgift han lämnat har haft sådan betydelse för ersättningen som förutsätts för ett fränkännande. Han åberopar Kammarätten i Stockholms dom den 7 juni 2007 i mål nr 3699-06.

Arbetslöshetskassan yrkar att förvaltningsrätten avslår överklagandet. Kassan hänvisar till sitt beslut och tillägger. I likhet med Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) anser kassan att en sökande ska vara klar över att uppgiften hade betydelse för rätten till ersättning eller vara nedveten om risken att så var fallet, men ändå ha lämnat uppgiften (se IAF:s yttrande i Kammarätten i Stockholms avgörande den 27 december 2005 i mål nr 5816-04) ██████████ fick i februari 2010 ett beslut från kassan om att hans dagpenning ska samordnas med pension. Mot den bakgrunden måste det i juli 2012 ha stått klart för honom att den uppgift han lämnade om pension i sin ansökan hade betydelse för ersättningsrätten. Han måste

åtminstone ha varit medveten om risken att så var fallet. Den omständigheten att kassan i februari 2010 fick information om att han beviljats ålderspension kan vid bedömningen år 2012 inte ses som en förmildrande omständighet. Detta med hänvisning till att mer än två år gått sedan han senast hade arbetslöshetsersättning. Vid tiden för ansökan om ersättning fanns inget pågående ärende. Förutsättningarna är inte jämförbara med förhållandena i den åberopade kammarrättsdomen. Där hade den sökande i nära anslutning till det oriktiga intygandet lämnade vissa uppgifter till kassan.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet är om arbetslöshetskassan har haft fog för beslutet att fränkänna [REDACTED] 190 dagar med arbetslöshetsersättning.

Av 66 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, ALF, framgår att en sökande som medvetet eller av grov vårdslöshet lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter om förhållanden av betydelse för bedömningen av deras rätt till ersättning ska fränkännas rätt till ersättning. Fränkännandet ska gälla under minst 130 ersättningsdagar. Om det finns särskilda skäl får fränkännandet gälla under färre dagar.

När det gäller begreppet grov vårdslöshet har IAF i en kommentar till 66 § ALF skrivit att sådant som kan betecknas som förbiseende eller småslarv inte faller in under detta begrepp. Vidare anges att det är nödvändigt att från tillämpningen skilja ut de fall där det rör sig om ursäktliga misstag. Det kan t.ex. vara fråga om en feldeklaration för någon enstaka dag vid övergång mellan en period av arbetslöshetsersättning och sjukpenning.

Av utredningen framgår att [REDACTED] 2012 - enligt egen uppgiftav misstag - i en ansökan om arbetslöshetsersättning lämnade oriktiga uppgifter om sin pension. Detta fick till följd att arbetslöshetskassan betalade ut ersättning som han inte hade rätt till. Felaktigheten uppmärksammades i samband med en rutinkontroll.

Förvaltningsrätten instämmer i arbetslöshetskassans bedömning att [REDACTED] genom sina oriktiga uppgifter har agerat i vart fall grovt vårdslöst på sådant sätt att det finns förutsättningar att fränkänna honom rätt till ersättning. Arbetslöshetskassan har bestämt tiden utan ersättning till 190 dagar och som en försvärande omständighet hänvisat till att [REDACTED] enligt kassan hade blivit utesluten om han vid tiden för beslutet hade varit medlem i en arbetslöshetskassa. Kassans beslut i den delen får anses väl avvägt. Det överklagade beslutet ska därför stå fast i sin helhet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (DV 3104/1C).

[REDACTED]
rådman

I avgörandet, som var enhälligt, har även nämndemännen [REDACTED],
[REDACTED] och [REDACTED] deltagit.

Unionen, Juridiska och försäkringssektionen
105 32 STOCKHOLM

Datum

2013-10-23

Personnummer

Ärendenummer

3861345

För kännedom: [REDACTED]

Omrövning av styrelsens beslut

Ärende Omrövning av beslut. Beslutet är fattat den 15 maj 2013 och gäller att du är fränkänd rätt till arbetslöshetsersättning i 190 dagar från och med den 14 november 2012.

Beslut Styrelsen för Unionens Arbetslöshetskassa ändrar inte tidigare beslut.

Motivering Du har lämnat oriktiga uppgifter till kassan genom att på blanketten Anmälan om arbetslöshet svara nej på frågan om du har tillerkänts pension. Enligt pensionsbeslut från Pensionsmyndigheten har du uttag av hel ålderspension från och med februari 2010. Du har ansökt om arbetslöshetsersättning från den 2 juli 2012 och blanketten Anmälan om arbetslöshet, där du lämnat den felaktiga uppgiften, är undertecknad av dig den 5 juli 2012.

Genom att lämna oriktiga eller vilseledande uppgifter har du fått arbetslöshetsersättning som du inte haft rätt till. Du har fått en dagpenning på 680 kronor istället för 133 kronor under perioden 2 juli - 4 november 2012. I ett separat beslut har vi återkrävt 30 793 kronor.

I ett brev daterat den 4 juli 2013 begär du via ombud omrövning av beslutet om fränkännande. Ombudet skriver bland annat att du inte medvetet har fyllt i blanketten Anmälan om arbetslöshet fel, utan att det var ett rent misstag. Eftersom du tidigare har lämnat uppgifter om att du bar tillerkänts pension kan den felaktiga uppgiften knappast heller anses ha lämnats av grov vårdslöshet. Ombudet skriver vidare att de uppgifter som du har lämnat, även om uppgiften på anmälan råkade bli fel, sammantaget var fullt tillräckliga för att a-kassan skulle fatta ett korrekt beslut. Eftersom dagpenningen ska samordnas med pensionen även för den som en gång tillerkänts, men som senare återkallat ett uttag av ålderspension, borde den

felaktiga uppgiften sålunda ha varit ovidkommande. Ditt ombud anser även att det är felaktigt med fler än 130 fränkännandedagar.

Kassan vill anföra följande. Det är ostridigt att du har lämnat en felaktig uppgift på blanketten Anmälan om arbetslöshet. Den felaktiga uppgiften har medfört att kassan har betalat ut ersättning till dig som du inte skulle ha haft. När arbetslöshetskassan fattar beslut om ersättning görs det på basis av de handlingar som den sökande skickar in. Bland annat ligger de uppgifter som lämnas på anmälningsblanketten till grund för kassans beslut. Om det saknade betydelse vilka uppgifter som lämnas på blanketten skulle inte kassan begära att den skickas in och inte heller begära att den sökande genom sin underskrift försäkrar att lämnade uppgifter är riktiga. Nu är dock anmälningsblanketten en viktig del i ansökningsförfarandet. Det är därför av yttersta vikt att samtliga uppgifter på anmälningsblanketten är korrekt ifyllda. När du ansökte om ersättning från den 2 juli 2012 fanns det inget pågående ärende. Det hade gått mer än två år sedan du senast fick arbetslöshetsersättning. Att kassan vid det här tillfället inte kontrollerade vilka beslut som kassan skickat dig några år tidigare fräntar dig inte ansvaret att lämna korrekta uppgifter. Kassan vill även påpeka att det är uppgiftslämnandet i sig som har betydelse för styrelsens bedömning, inte om felaktig ersättning faktiskt har betalats ut.

När du ansökte om ersättning hade du inte återkallat din pension. Uppgiften på anmälningsblanketten har sålunda inte blivit fel på grund av ett sådant missförstånd. Eftersom du i februari 2010 fick ett beslut från kassan om att dagpenningen ska samordnas med pensionen var du medveten om att uppgiften har betydelse för din rätt till ersättning. När du i juli 2012 fick beslut om en dagpenning som inte var samordnad med din pension hörde du inte av dig till kassan för att kontrollera om ersättningen var riktig trots att du kände till att pensionen påverkar rätten till ersättning.

Mot bakgrund av ovanstående anser styrelsen att du medvetet eller av grov vårdslöshet har lämnat felaktiga uppgifter på din anmälningsblankett. Eftersom du inte längre var medlem i kassan den 15 maj 2013 då styrelsen fattade sitt beslut, var uteslutning inte aktuellt. Antalet fränkännandedagar ska vara minst 130 om inte särskilda skäl har framkommit för att fränkännandet ska gälla under färre dagar. Några sådana skäl har inte framkommit. Styrelsen anser dock att det finns skäl för att fränkännandet ska gälla under fler dagar än 130, eftersom handlingen som förorsakat den felaktiga utbetalningen hade lett till en uteslutning om du fortfarande varit medlem. Kassastyrelsen finner inte skäl att ändra sitt tidigare beslut. Din begäran om omprövning kan därmed inte bifallas.

Kassan har utöver det du skriver i din begäran om omprövning, också prövat om beslutet innehåller någon uppenbar felaktighet och av den

anledningen ska ändras. Kassen finner att det saknas förutsättning för ändring av beslutet.

Regler om omprövning och ändring av beslut finns i 61 och 63 §§ lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, ALF. Du hittar bestämmelserna via länkar på vår webbplats, unionensakassa.se. Kontakta oss om du vill att vi skickar bestämmelserna till dig.

Information Om du har frågor om det här beslutet kan du ringa handläggaren på telefonnummer [REDACTED]. Om du har andra frågor är du välkommen att kontakta oss på telefonnumret som du hittar längst ned i brevet. Besök gärna vår webbplats för mer information.

Överklagan Om du tycker att beslutet är fel kan du överklaga det till förvaltningsrätten. Skriv i så fall vad du tycker är fel och varför du anser att beslutet ska ändras. Kom ihåg att skriva ditt namn och personnummer. Om du har nya handlingar som styrker din sak ska du skicka med dem.

Ditt överklagande ska ha kommit in till oss inom två månader från det att du har tagit emot beslutet. Ett överklagande som har kommit in för sent kan avvisas. Överklagandet ska vara ställt till förvaltningsrätten, men skickas till Unionens Arbetslöshetskassa, Box 1061, 101 39 Stockholm.

Unionens Arbetslöshetskassa

[REDACTED]
Enligt uppdrag